

Bài giảng 3

CẦU, CUNG VÀ CÂN BẰNG THỊ TRƯỜNG

CÁC NỘI DUNG CHÍNH

- Thị trường là gì?
- Kinh tế thị trường và kinh tế kế hoạch tập trung
- Cầu
- Cung
- Trạng thái cân bằng của thị trường
- Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường

Thị trường là gì?

Thị trường là tập hợp những người mua và những người bán, tác động qua lại lẫn nhau, dẫn đến khả năng trao đổi.

Thị trường cạnh tranh hoàn hảo

- Hàng hoá đồng nhất.
- Số người tham gia rất nhiều; mỗi người tham gia là người chấp nhận giá.
- Thông tin hoàn hảo.
- Không có rào cản gia nhập ngành.

Thị trường không cạnh tranh hoàn hảo

Là các thị trường mà những nhà sản xuất có thể quyết định và tác động lên giá cả.

- Là thị trường độc quyền, độc quyền nhóm, cạnh tranh độc quyền
- Ví dụ: hàng không, xăng dầu

Phạm vi của thị trường

- **Địa lý**
 - Phạm vi rộng: Chứng khoán, vàng.
 - Phạm vi hẹp: nhà đất.
- **Loại sản phẩm, chất lượng sản phẩm**
 - Gạo, tấm.
 - Gạo thơm, gạo thường.

Kinh tế thị trường và Kinh tế kế hoạch hóa tập trung

- Các vấn đề kinh tế cơ bản của mỗi quốc gia
 - Sản xuất cái gì? số lượng bao nhiêu?
 - Sản xuất như thế nào? và
 - Sản xuất cho ai?

Kinh tế thị trường và Kinh tế kế hoạch hóa tập trung

- Ba loại nền kinh tế
 - Kinh tế thị trường thuần túy,
 - Kinh tế kế hoạch hóa tập trung,
 - Kinh tế hỗn hợp.

Kinh tế thị trường và Kinh tế kế hoạch tập trung

	KINH TẾ KẾ HOẠCH TẬP TRUNG	KINH TẾ THỊ TRƯỜNG
QUYỀN SỞ HỮU CHỦ YẾU	Nhà nước (toàn dân), tập thể	Tư nhân
PHƯƠNG THỨC RA QUYẾT ĐỊNH	Tập trung	Phân tán
ĐỘNG LỰC CỦA HOẠT ĐỘNG KINH TẾ	Lợi ích xã hội	Lợi ích cá nhân
CƠ CHẾ ĐIỀU TIẾT HOẠT ĐỘNG KINH TẾ	Chính phủ	Cạnh tranh

Cầu

- Khái niệm.

Cầu của một hàng hoá, dịch vụ là số lượng của hàng hoá, dịch vụ đó mà những người tiêu dùng *sẵn lòng* mua tương ứng với các mức giá khác nhau trong một khoảng thời gian xác định.

Cầu

- Hàm số cầu.

$$Q^D = f(P)$$

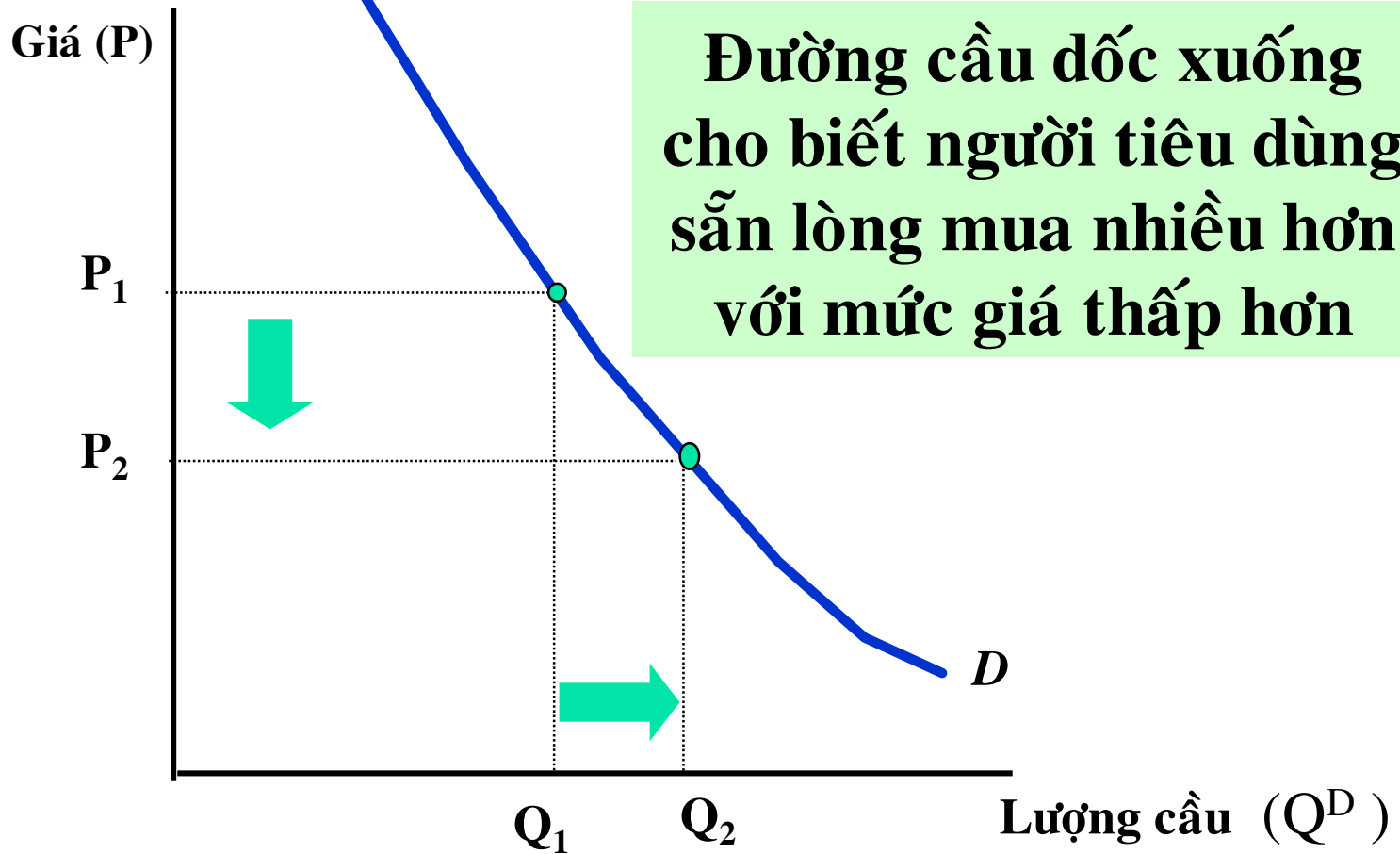
Nếu là hàm tuyến tính: $Q^D = aP + b$ ($a < 0$)

- Quy luật cầu.

Khi giá một mặt hàng **tăng lên** (*trong điều kiện các yếu tố khác không đổi*) thì lượng cầu mặt hàng đó sẽ **giảm xuống**.

Cầu

■ Đường cầu

Cung

- Khái niệm

Cung của một hàng hoá, dịch vụ là số lượng của hàng hoá, dịch vụ đó mà những người bán sẵn lòng bán tương ứng với các mức giá khác nhau trong một khoảng thời gian xác định.

Cung

- Hàm số cung

$$Q^S = f(P)$$

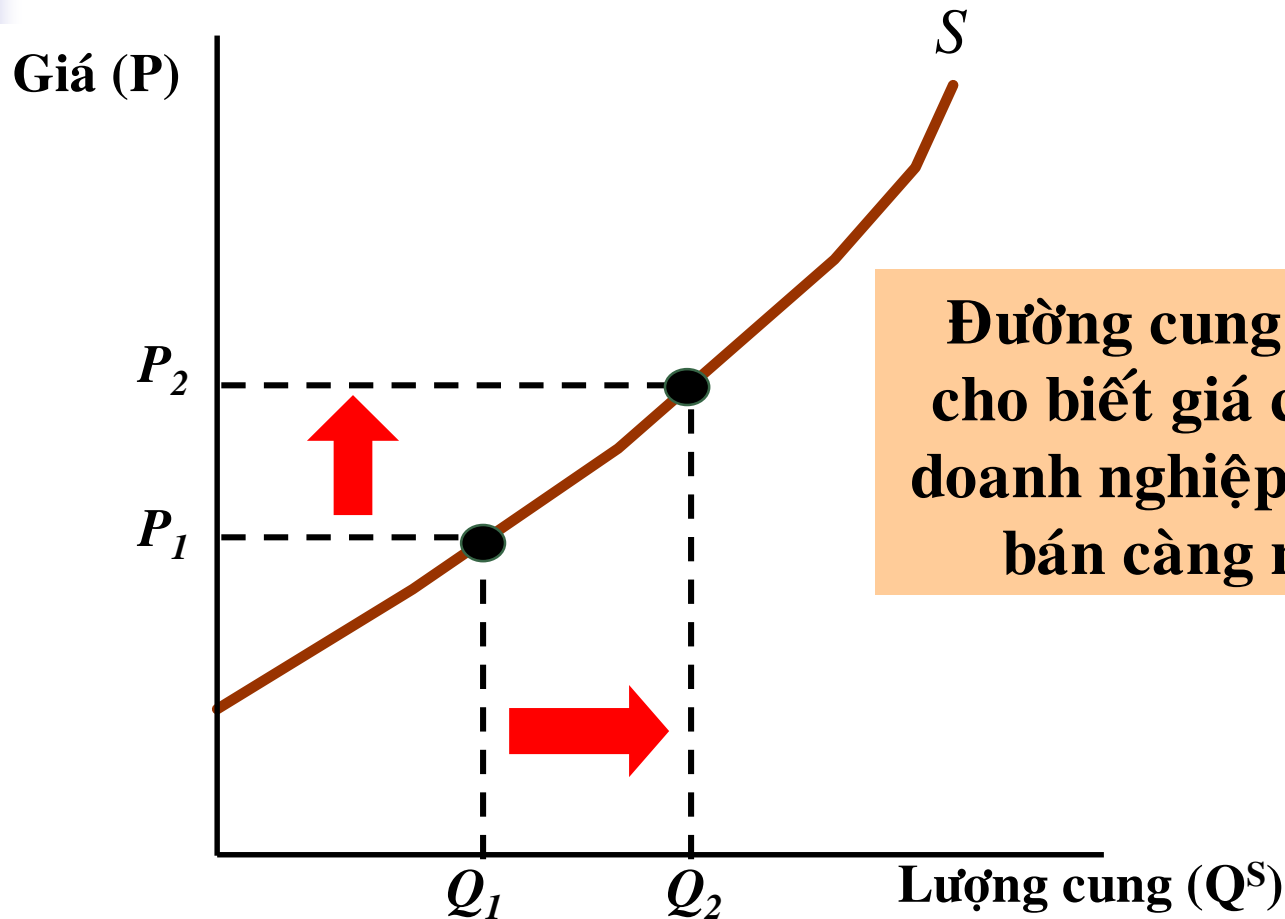
Nếu là hàm tuyến tính: $Q^S = aP + b \quad (a > 0)$

- Quy luật cung.

Khi giá một mặt hàng **tăng lên** (*trong điều kiện các yếu tố khác không đổi*) thì lượng cung mặt hàng đó sẽ **tăng lên**

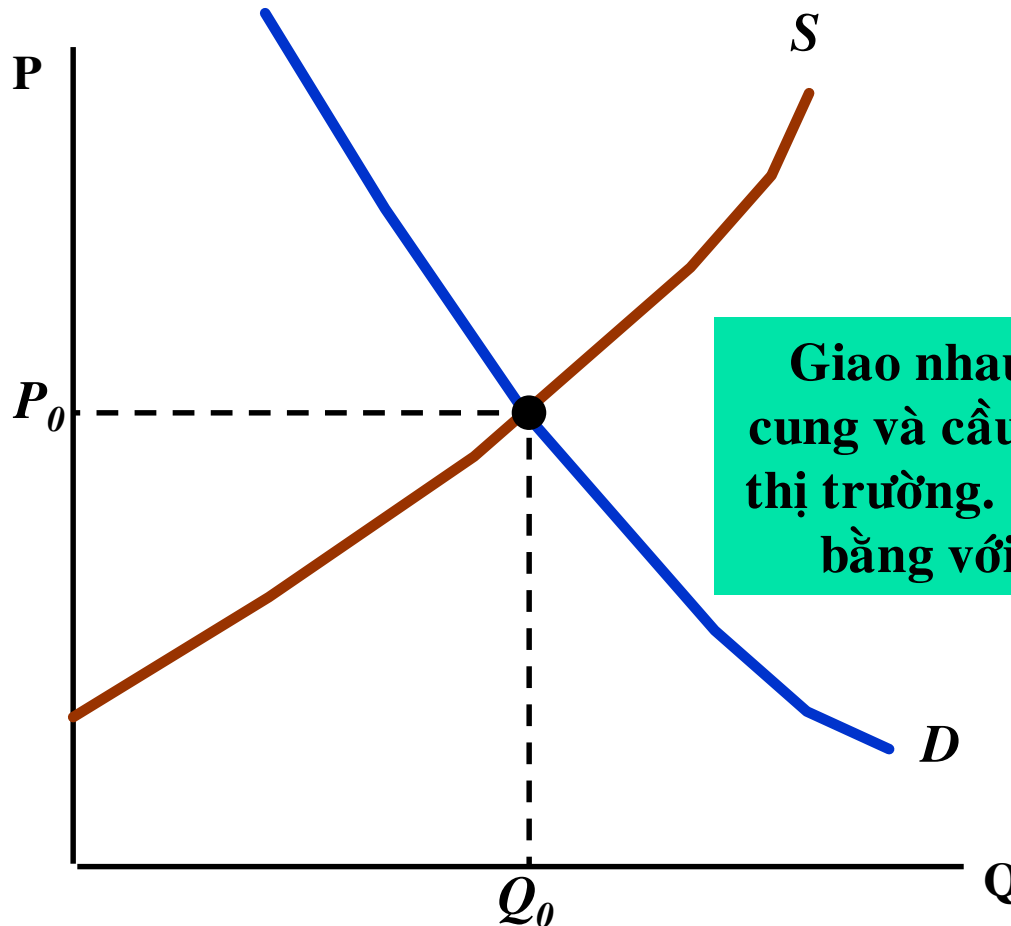
Cung

■ Đường cung

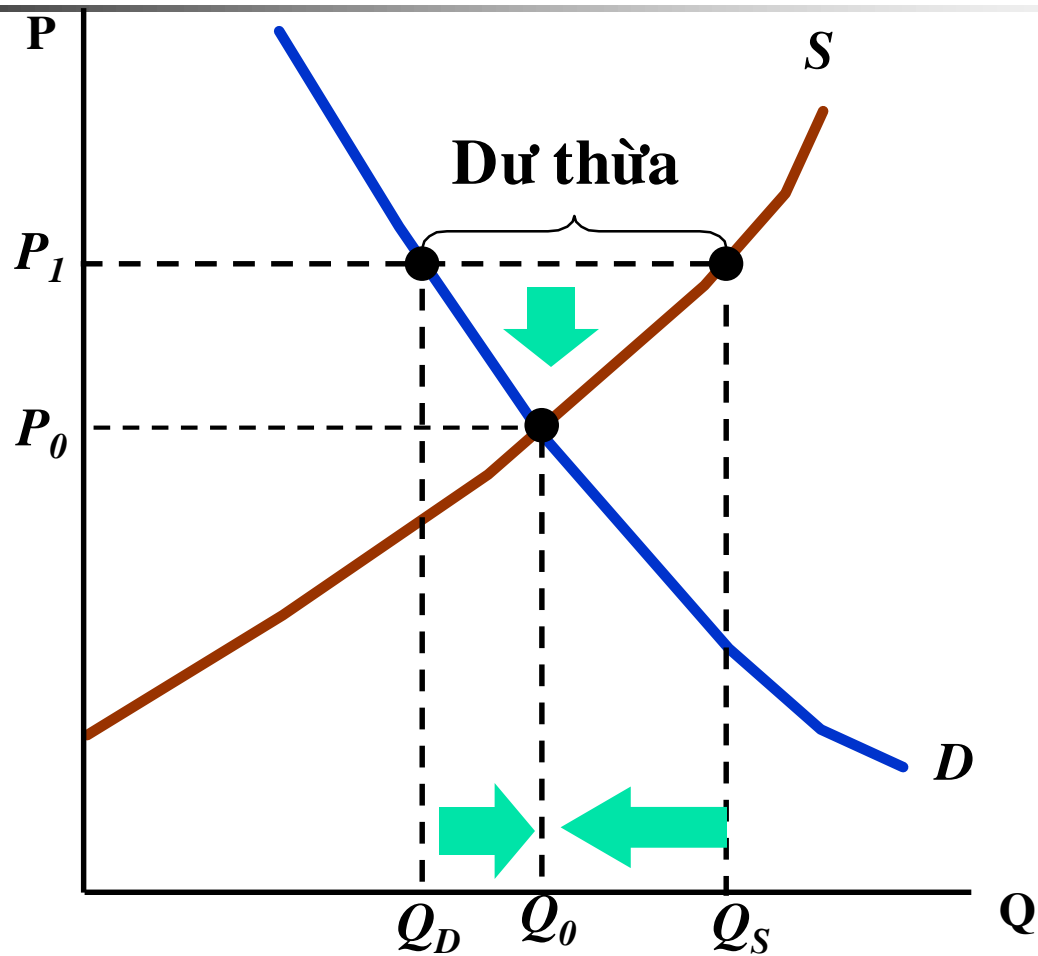
**Đường cung dốc lên
cho biết giá càng cao
doanh nghiệp sẵn lòng
bán càng nhiều.**

Trạng thái cân bằng thị trường

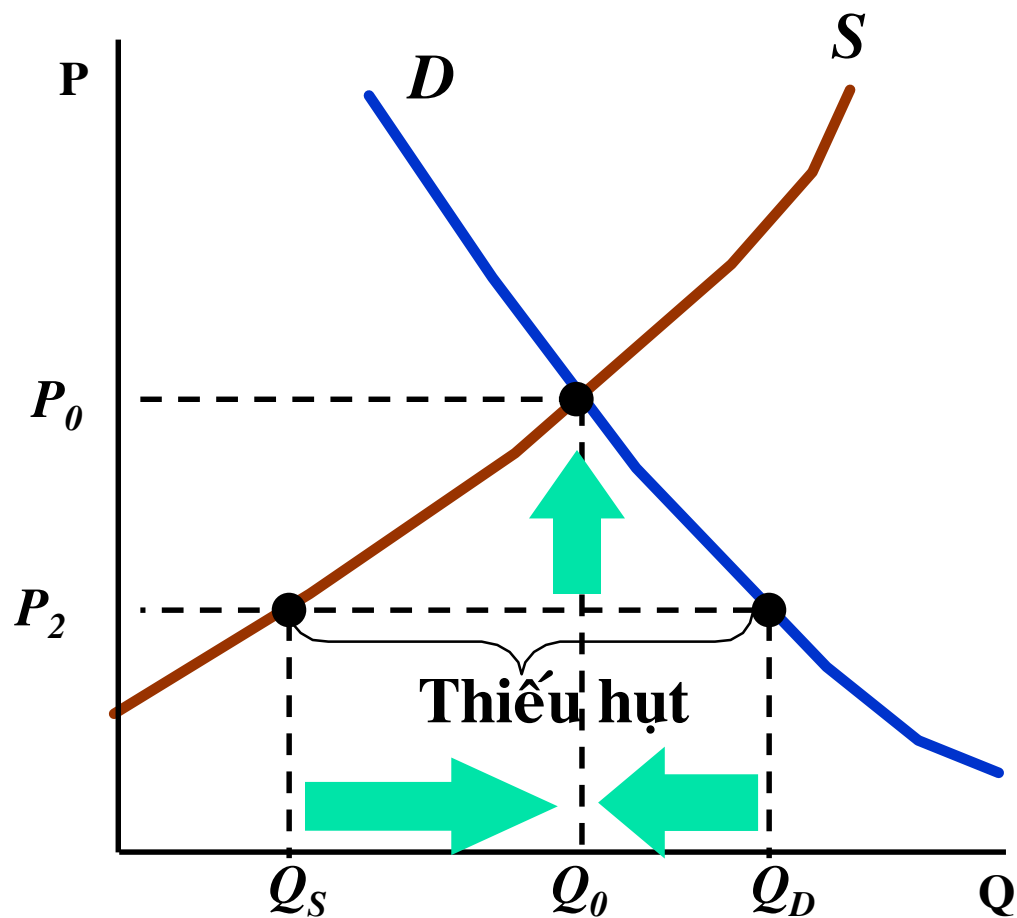

Giao nhau giữa các đường cung và cầu là điểm cân bằng thị trường. Tại P_0 lượng cung bằng với lượng cầu (Q_0)

Cơ chế thị trường

Cơ chế thị trường

Cơ chế thị trường

- Tóm tắt cơ chế thị trường

- 1) Sự tương tác giữa cung và cầu quyết định giá cân bằng thị trường.
- 2) Khi chưa cân bằng, thị trường sẽ điều chỉnh sự thiếu hụt hoặc dư thừa hàng hóa cho đến khi đạt được trạng thái cân bằng.
- 3) Thị trường là cạnh tranh hoàn hảo thì cơ chế hoạt động trên mới có hiệu quả.

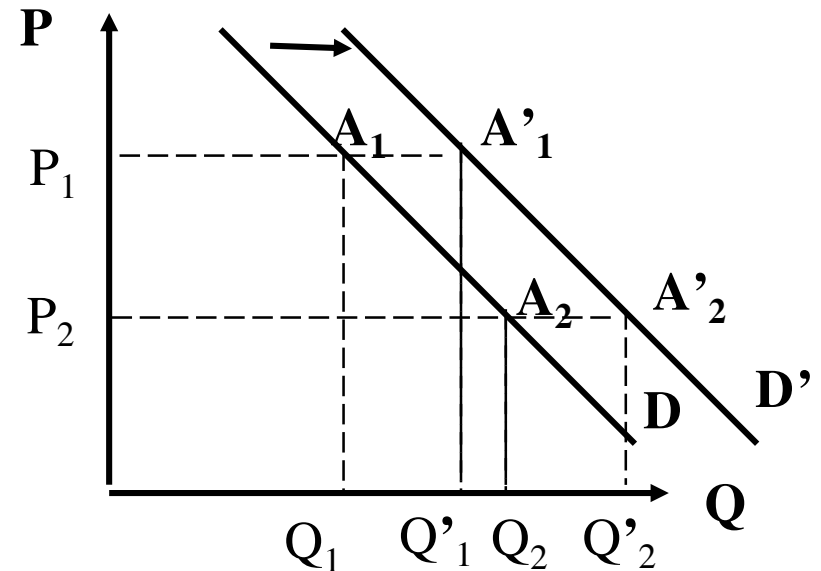
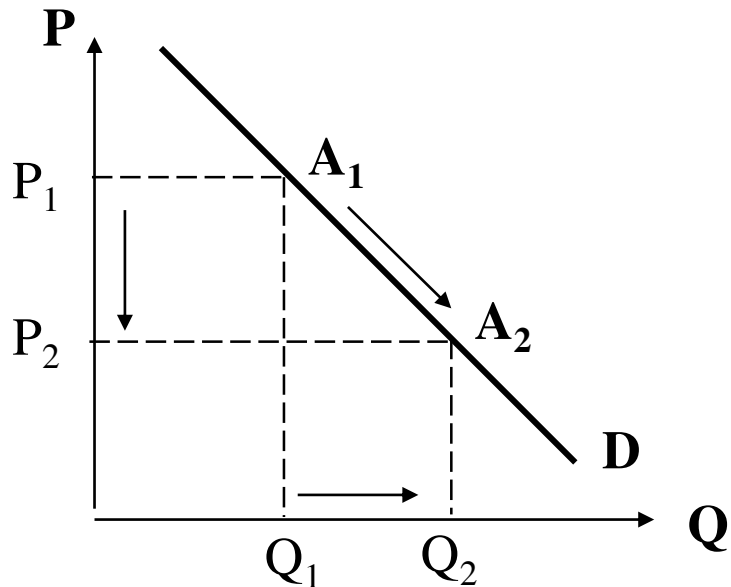
Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường

Trạng thái cân bằng thị trường thay đổi theo thời gian là do:

- Cầu thay đổi (đường cầu dịch chuyển)
- Cung thay đổi (đường cung dịch chuyển)
- Cả cung và cầu đều thay đổi

Thay đổi lượng cầu (thay đổi lượng mua) khác với thay đổi cầu (thay đổi sức mua)

- Di chuyển dọc theo 1 đường cầu là thay đổi **lượng cầu**
- Dịch chuyển cả đường cầu là thay đổi **cầu** hay **sức mua**

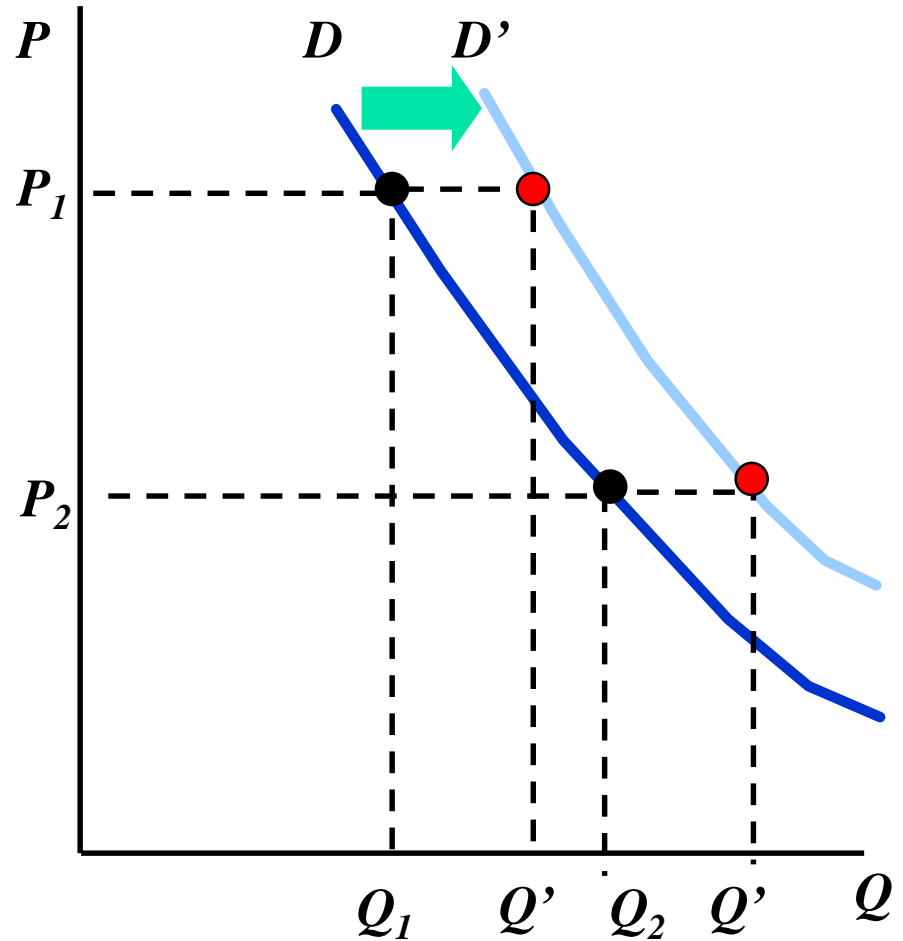

Thay đổi cầu (Đường cầu dịch chuyển)

- **Thay đổi cầu** khác với **thay đổi lượng cầu**
 - Cầu được quyết định bởi các yếu tố ngoài giá như thu nhập, giá các hàng hóa liên quan, thị hiếu ...
 - *Thay đổi cầu* được biểu thị bằng sự **dịch chuyển** toàn bộ đường cầu.
 - *Thay đổi lượng cầu* được thể hiện bằng sự **di chuyển** dọc theo một đường cầu.

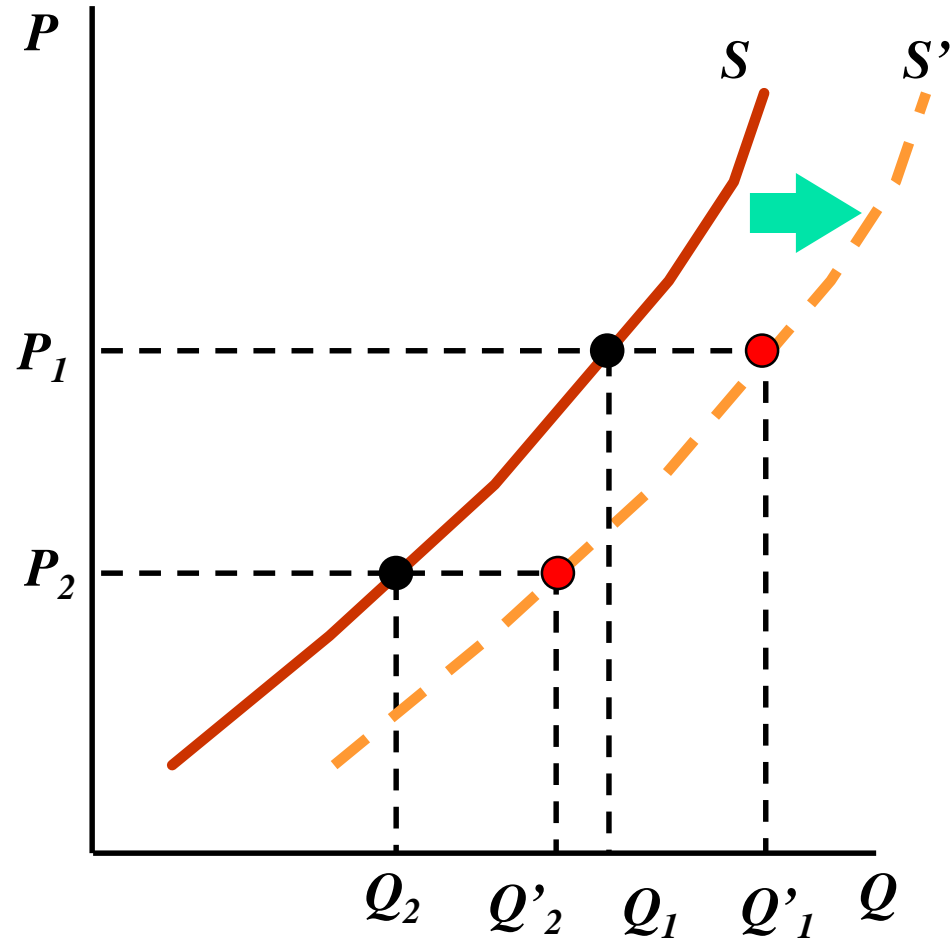
Thay đổi cầu (Đường cầu dịch chuyển)

- Thu nhập
- Thị hiếu người tiêu dùng
- Giá kỳ vọng
- Giá hàng thay thế
- Giá hàng bổ sung
- Số người mua
- Thời tiết, khí hậu
- Quy định của chính phủ

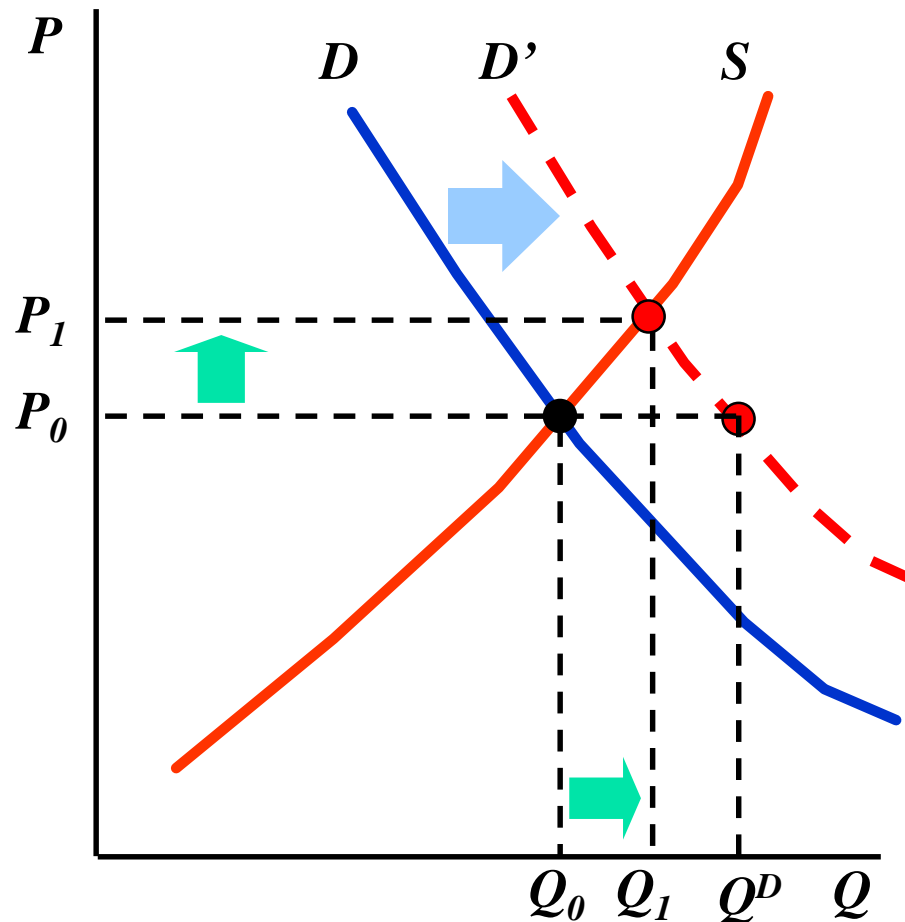
Thay đổi cung (Đường cung dịch chuyển)

- Trình độ công nghệ
- Giá yếu tố đầu vào
- Giá kỳ vọng
- Số doanh nghiệp trong ngành
- Chính sách thuế và trợ cấp
- Điều kiện tự nhiên

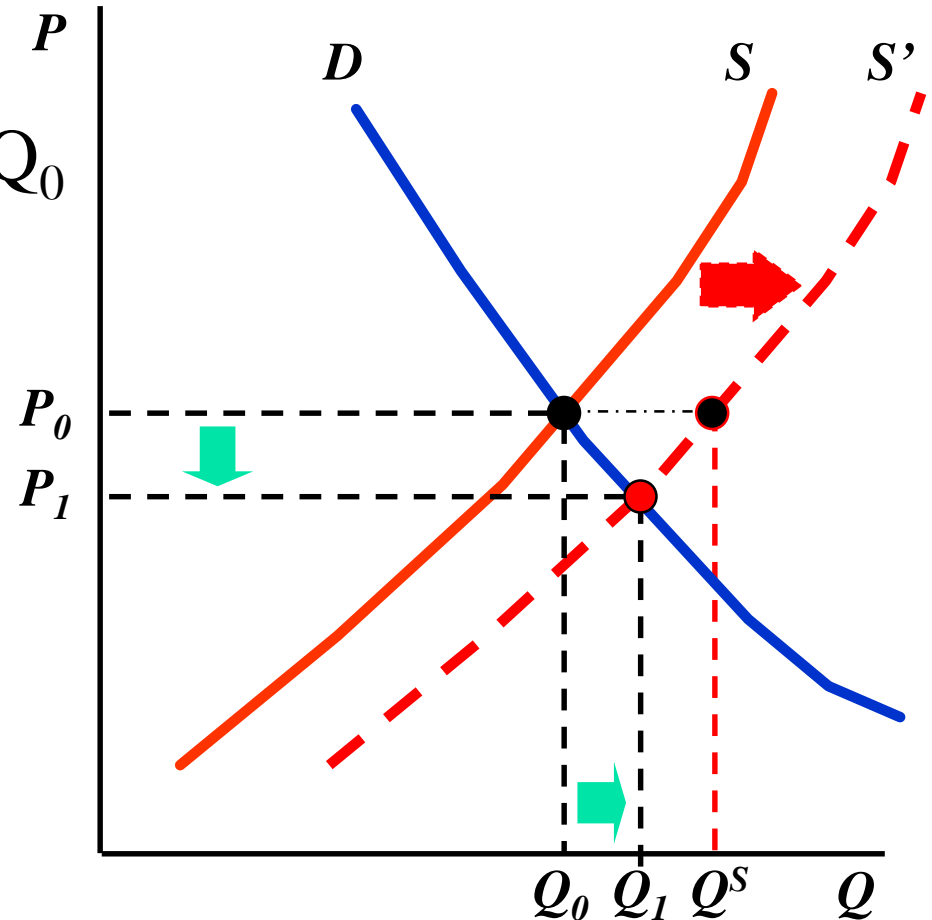
Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường

- Cân bằng ban đầu tại P_0, Q_0
- Khi cầu tăng (đường cầu dịch chuyển sang D')
 - **Thiếu hụt tại P_0 là $Q^D - Q_0$**
 - **Cân bằng mới tại P_1, Q_1**

Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường

- Cân bằng ban đầu tại P_0, Q_0
- Khi cung tăng (S dịch chuyển sang S')
 - Dư thừa tại P_0 là $Q^S - Q_0$
 - Cân bằng mới tại P_1, Q_1

Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường

- Giá cân bằng được quyết định bởi quan hệ tương tác giữa cung và cầu.
- Cung và cầu được quyết định bởi những giá trị cụ thể của các biến số quan trọng của cung và cầu.
- Bất kỳ sự thay đổi của một hay nhiều biến số này đều làm thay đổi giá và lượng cân bằng.